

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ЗАЛЕЖНО ВІД ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН ТА ФОРМ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Ясінецька І.А., д-р. екон. наук, професор

Кушнірук Т.М., канд. с.-г. наук, доцент,

Додурич В.В., асистент

E-mail: iyasinetska@gmail.com

Подільський державний аграрно-технічний університет

Постановка проблеми. За сучасних умов господарювання питання ефективності функціонування підприємств не втрачає своєї актуальності, а все більше загострюється, саме тому у системі заходів, спрямованих на підвищення роботи підприємства, важливе місце належить питанням ефективного використання землі. Економічна ефективність досить складна й багатозначна категорія, наповнена специфічним соціально-економічним змістом при кожному способі виробництва, який і формує свій особливий підхід до її визначення. Проблема визначення ефективності є складною як в теоретичному, так і практичному плані.

Забезпечення ефективності аграрного виробництва, дослідження основних складових, які її формують, завжди були нагальною проблемою і є такою в сьогоденні умовах глибокої суспільно-політичної кризи, дуже високої вартості ресурсів та низької платоспроможності товаровиробників сільськогосподарської продукції. Питання ефективності аграрного виробництва досліджували в своїх роботах П.Т. Саблук, В.Я. Месель-Веселяк, Л. М. Анічин, Л. І. Михайлова, В. Дієсперова, В. І. Мацибора.

Виклад основного матеріалу. Раціональне використання землі визначається як досягнення максимального ефекту у здійсненні мети землекористування з урахуванням корисної взаємодії землі з іншими природними факторами і при охороні землі в процесі використання як специфічної умови будь-якої діяльності, і головного засобу виробництва у сільському господарстві [1, с. 30]. Таким чином, такий підхід має низку недоліків. Оскільки отримання найкращого ефекту у землекористуванні — це тільки економічний аспект, до уваги береться корисна взаємодія землі з іншими природними факторами. Явища довкілля і природні ресурси взаємозалежні і взаємопов'язані, що є основною умовою для дотримання екологічного балансу і прийняттого функціонування як всієї екосистеми в цілому, так і людини зокрема.

У цьому зв'язку процес формування раціонального використання земель сільськогосподарських підприємств, сформованих на засадах оренди земельних ділянок власників земельних часток (паїв) як об'єктів ринкового обігу та процес організації їх використання на території землекористування сільськогосподарських підприємств як об'єкту функціонування виробництва

сільськогосподарських підприємств в умовах ринкових відносин є предметом різних економічних та цивільно-правових відносин. Рациональне природокористування у сільському господарстві починається з організації території – створення оптимізованого агроландшафту з екологічно та економічно обґрунтованим і доцільним співвідношенням сільськогосподарських угідь, лісових насаджень, земель захисного та природоохоронного призначення [2].

Розглядаючи цю проблему, зауважимо, що право купівлі-продажу повинно бути лише одним з елементів інституту ринку землі. Воно не може існувати само по собі без відповідних його складових. Більше того, дана проблема повинна вирішуватись з огляду на формування прозоро діючих інших елементів державного механізму управління. До них, в першу чергу, належать: інститут реєстрації прав власності, інститут передачі спадщини, застави (іпотеки), прав оренди, оцінки та можливості внесення вартості землі до капіталу підприємства. Тільки системне вирішення цих проблем, одночасно з формуванням прозорої судової системи, дасть можливість реального запровадження ринку землі. Значення держави на ринку сільськогосподарських земель полягає у реалізації через органи виконавчої влади і місцевого самоврядування ефективної політики, яка спрямовується на стабільне та правове функціонування ринку, обмеження обороту землі, захист прав суб'єктів ринку, регулювання цінової, митної та податкової політики.

Висновки. Ринковий обіг сільськогосподарських земель через купівлю-продаж потребує фундаментального дослідження і запровадження ефективних механізмів, які пройшли відповідне випробування і забезпечили результати які на них покладались. За таких умов можна значною мірою уникнути багатьох прорахунків в ринку землі, щодо яких висловлюється немало застережень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Березюк С. В. Сучасні проблеми землекористування в сільському господарстві / С. В Березюк, Ю. Б Березюк // Економіка АПК. – 2011. – № 2. – С. 47–53.
2. Дорош О. Еколого-економічне спрямування територіального планування сільськогосподарського землекористування / О. Дорош // Землевпорядний вісник. – 2012. – № 9. – С. 22-27.
3. Курильців Р. М. Мультифункціональне землекористування як напрям досягнення сталого землекористування / Р. М. Курильців // Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. – 2015. – № 2-3. – С. 101-107.